

Veilteren is een productie van Kortimedia en WPG Studios.

Het Oekraïne Celeger is in het westen van de provincie Zaporizja opgerukt tot voorbij een Russische linie met anti-tankgrachten en andere opstakels.

Stap voor stap wordt de kans dat Oekraïne er in slaagt de Russische aanvoerlijnen te doorbreken steeds iets groter.

Om doelen te behalen heb je eerst een plan nodig, maar hoe bepaal je wie wat wanneer moet doen?

Generals buiten dienst Peter van Umm en Marten Kuif geven een lesje militaire planning.

Mijn naam is Josse de Groot, je luistert naar veldheren.

En luister vooral ook naar veldheren extra onze wekelijkse extra aflevering waarin Peter en Mart meer vragen van luisteraars beantwoorden.

Meld je aan via vriend van de show.nl slashveldheren.

Bijna 800 luisteraars gingen je al voor.

Vorige week begonnen we de podcast met de verovering van robotienen, dat is inmiddels overigens ook bevestigd door het Russische leger dat Oekraïne dat dorp heeft veroverd.

In het westen van provincie Zaporizja nu zou het Oekraïense leger nog verder zijn opgerukt voorbij een eerste Russische linie.

Peter, wat is precies de situatie?

Ja, we gaan wel af op berichten van de Oekraïners en toch wel opmerkelijk dat een Oekraïense generaal zo heel open spreekt over hoe ver ze zijn, want overigens zijn de Oekraïners heel goed in wat wij noemen operational security vooral in je mond houden en hij geeft dus ook echt aan dat ze tussen de eerste en de tweede verdedigingslijnen in zitten en hij geeft ook zijn inschatting bijvoorbeeld van hoe stoppend die tweede lijn is, want hij zegt ja de Russen hebben 60% van hun tijd en inspanning in de eerste lijn gestopt en hoogheid 20% van de tweede en 20% van de derde en dus zouden we misschien wel meer vooruitgang kunnen boeken en misschien sneller.

Ik ben benieuwd of dit de realiteit wordt, want dat zijn de Russen niet dom en die zien ook wat daar gebeurt en we hebben wel degelijk bevestigd gingen dat de Russen andere troepen nu naar deze regio toetrekken om toch uiteindelijk te voorkomen dat de Russen door kunnen stoten. En ja de Russen als ze nog tijd hebben hebben ze natuurlijk nu nog extra gewerkt in de tweede en de derde lijn.

Wat betekent het als je de eerste verdedigingslinie door bent?

Nou eigenlijk dat je een hele moeilijke fase door bent gegaan, maar je moet wel gewoon realistisch zijn, dat was nog een tweede en de derde en dat zijn gewoon ook moeilijke fases.

Kijk het interessant is dat als je even uitzoomt Rusland is na de eerste vier weken nog steeds niet in staatfeest het opdag van vandaag om het initiatief te nemen dus Rusland moet steeds reageren op wat Ukraine doet.

En dat lijkt logisch, maar het is onmerkkelijk omdat het een relatief klein land is met minder middelen dat tegen een groot land moet vechten.

Dat is één.

Het tweede is dat ze nu bij een dorpje het heet Verboven, niet Verboven maar Verboven en eigenlijk staan ze op een soort, wij noemen dat een wissel, als je robotin hebt heb je eigenlijk twee kant waar je hen kunt.

Je kunt naar het Zuid-Oosten, naar Bertjansk, een havenstad of je kunt naar het Zuid, naar Melitopol, allebei met de troepen die je hebt dat wordt moeilijk.

En de vraag is nu eigenlijk welke kant gaan ze op en misschien moeten we die opmerking van die Oekraïense generaal ook wel in die context zien, dat ze een bewustzoon uitspraak doen om een stukje misleiding toe te passen waar ze hen gaan.

Ik weet niet maar het zou kunnen.

Hij heeft het letterlijk gezegd in dat interview, van we moeten ze blijven misleiden die Russen.

Ja, want het terrein is heel daarop rijden, moet je gewoon kiezen welke kant je opgaat, je kunt niet beide kant op, dus dat noemen we een klassieke wissel, maar of je links of rechts staat, dat gaan we de komende weken zien.

Luisteraar Oskar Keet vraagt hierover, wat is nu voor Oekraïne de meest logische stap nu ze door die vorste line heen zijn, is het beter om gelijk door te stoten naar de volgende linies of is het verstandiger om nu aanweer zijde op te rukken en de eerste line van achteren of in de flanken aan te vallen, dat is dus eigenlijk een beetje de keuze waar ze voor staan.

Ja, als je volgens de boekjes zou je eerst die eerste line het gat groter moeten maken door al die bunkers complex en loopgraven van achter aan te vallen, want ze zijn meestal gericht op één kant om heen te schieten en te verdedigen.

Maar als je ziet wat zij willen bereiken, dat is namelijk die aanvoelijnen af snijden, dan moet je zeggen, laat het gash van de line maar liggen.

En waarom de dreiging op flanken is niet zo groot, want er liggen zoveel hindernissen die de rust over zelf hebben op voorop, daar moeten ze zelf ook weer doorheen om een flank dreigend te kunnen hebben.

Dus mijn inschatting is dat ze door zullen gaan richting die tweede lijn, alleen welke kansen ze zullen kiezen, dat is mij nog niet dadelijk.

Maar hoe diep je doorstoot, hoe groter je flanken worden, dus daar zul je iets aan moeten doen en dat zijn die keuzes van die componenten die zo voor de raar het moeilijks zijn.

Want ga je ze alleen bewaken, dan heb je de oogies op en dan hoop je dat als je de rust ziet aankomen dat je dan nog kunt reageren, ga je ze beveiligen, dan heb je de oogies op en een lichte gevechtskracht om ze niet even een tijdje tegen te houden of ga je dat echt verdedigen, dan moet je er heel veel troepen in stoppen.

Dus ik denk dat ook inderdaad tot mat zegt gebruik maken van de rustische hindernissen die er allemaal liggen en proberen toch voorwaarts te gaan.

Ja, wat ook dichterbij komt, dat is de zee van Aashof, hebben we natuurlijk vorige week uitgewijd besproken met Marine-man Michiel Heimans, de kust, nog zo'n 100 km, schijnt het te zijn voor het Oekraïense leger, dat zou dan weer een strategische melpaal kunnen betekenen, lees ik, zie jullie dat ook zo, ik denk ook 100 km is ook nog wel heel ver.

Ja, maar je hoeft er niet te zijn, dat gaat om het effect.

En als je de behoortsleider van de Russen kunt bevuren met langdragende arterie met precies, en die heeft Oekraïne en je kunt 40 tot 60 km schieten, als je dan een mathematische regelsomertje van maakt, maar wist kunnen was dat ik ben sterrenkant, dan moet er wel 40 km oprukken.

En dan heb je een effect bijna op de zee van Aashof, maar daar zijn ze, op dit moment

zijn ze nog niet.

Maar voor de Russen overigens, het is wel moeilijk, want ook de bewegeringsruimte voor de Russen wordt steeds kleiner natuurlijk om een logistieke voorraad naar voren te kunnen brengen en om met hun reservis te kunnen bewegen.

Ja, daar moeten we even twee dingen uit de kamer, waar mij betreft, want Zelensky heeft recentelijk gehoopt dat ze nu eigen raketten hebben die tot 700 km kunnen gaan, dat de hele crim in hun bereik zit.

Dat moeten we nog zien of dat allemaal daadwerkelijk is en of het zo effectief is.

En dan zouden we de luisteraarsbegeving denken, ja, als je tot 700 km kan, waarvan moet je dan naar die zee van Aashof, want dan kun je er lekker blijven zitten.

Maar je hebt uiteindelijk gewoon je gewone actierie nodig om zo'n nodig mazaal die weg af te sluiten en dat gebied af te sluiten, en dat kun je niet alleen maar met die hele dure raketten doen.

En daarom moet je meer naar voren om uiteindelijk binnen het actieriebereik van 30-40 km te komen.

Ja.

En hoe zijn op dit moment de verhoudingen als je kijkt naar de actierie waar de Oekrinos over beschikken en de Russen, want daar valt best iets interessant over te vertellen, hè?

Ja, want tot mijn verbaasding hebben de Oekrinos wat geroepen en dat is door een kolonel het Estland bevestigd, maar misschien propagatistisch in na, dat zou goed kunnen.

Mensen zeggen dat ze een soort gelijkwaardigheid hebben bereikt in de anti-actieriecapaciteiten met actierie-actierie-bestrijden.

En als je dan even terug gaat naar de podcast waar wij het ook hebben gehad over de Russische doctrine, waarbij massaliteit van gebruik van actierie heel erg belangrijk is, ja, als het waard is dat de Oekrinos met hulp van al die Westerse wapensystemen en munitie nu wat het heet pariteit hebben bereikt, ja, dan is dat toch wel iets heel belangrijk wat we nu zien.

Het zou zomaar kunnen, want als je naar de Russische kant kijkt, dan zie je dat er behoorlijk geklaagd wordt door troepen in het veld, dat ze te weinig actieriesteun krijgen en je ziet dat de Russen ook bezig zijn om nieuwe eenheden gereed te stellen met wat ouderen actierie-kanonnen, wat wij zelf propelt noemt, georganiseerde actierie, die ze nu proberen te gereed te stellen om toch weer extra actierie te bouwen, maar ja, ze stoppen ze wel vol met een acteriesysteem, wat uit 1975 is.

Kijk, en het interessant is, Rusland moet 900 kilometer vondlijn verdedigen met actierie. Oekriën kan kiezen waar ze een actierie in zetten, dus ze kunnen plaatselijk en tijdelijk filmen actierie concentreren dan dat de Russen kunnen.

Dat is het voordeel van het initiatief hebben en het voordeel van de aanvallig.

En dat doen ze het zo ook en daarom zie je dat ze ook voortgaan boeken, omdat ze in staat zijn om de Russische actierie die invloed kan hebben op die opmars, om die groot in als uitschakel.

Ja, en als ze dat dus wat dikker neerzetten bij monden van deze Oekriënse generaal, dan spelen ze misschien gewoon even op het geklaag van de Russen om dan nog eens een keer aan te dikken.

Dus slimme PR.

Is eigenlijk wat de Oekrinus nu bij robotien bereikt hebben en het doorstoot richting Verdoven, wat Mart beschrijft, is dat eigenlijk knap wat ze hebben gepesteerd?

Want ik heb gelezen over de obstakelste anti-tankgracht, de draketanden waar ze in die eerste line doorheen moesten.

Ja, kijk, als je de boekjes erbij houdt en sommige mensen doen dat, bijvoorbeeld Amerikaanse generaal is met hun kritiek dat Oekriën er niet concentreert, maar je weet, normaal is het ook als je aanvalt, moet je luchtoverwicht hebben, moet je een meerderheid hebben van drie staat tot één en moet je ook nog een keer in staat zijn, maar als je doorbreekt voldoende troepen te hebben om de uitbraak te beveiligen en te verdedigen, eigenlijk heeft Oekriën dat helemaal niet.

Ze hebben drie keer zo weinig eigenlijk, alleen dat ze aanvallen zijn kunnen ze keuzes maken waar ze in het officieel gaan, ze hebben hun doctrine aangepast, niet één groot stoot zonder luchtoverwicht, maar stapsgewijs wat voor ik heb uitgelegd met archierie en aanvallen van de Russen die in de loop gaan zitten en over zo'n hindernis kijken om die aan te grijpen.

En je ziet dus dat langzamerhand, beetje bij beetje, heeft dat succes.

Dat is echt de weg van de honderd kleine stapjes om bij Maud Toont blijven dan de grote stappen.

Ja en die Oekriënse generaal die zo vrijelijk heeft gesproken over de voortgaanlisen maakt, die heeft ook nog eens uitgelegd hoe ze dat uiteindelijk hebben moeten doen, want ze kwamen erachter, ze dragen ze maar naar de Russen toe gingen in voertuigen of derges, werden ze of door de archierie, of door drones, of door rechtstreeks, werden ze gewoon aangegrepen

en ja zoals wij dan zeggen werd je uit je jas geschoten, dus dat ging hem niet worden en uiteindelijk kwamen de Oekriënse erachter, en wij hebben daar nog eens een keer duidelijk gemaakt denk ik in onze aflevering over meinen, dat ze uiteindelijk alleen maar snachts met malletjes naar voren gingen om al die meinen aan de kant te ruimen en dan zie je weer hoe rot de oorlog is, een oorlog überhaupt is, want op een gegeven moment zijn blijkbaar de Russen daarachter gekomen en die hebben weer iets anders bedacht, ik ga nu op één bron uit, dus het is een beetje dun, het is een ijs, maar blijkbaar hebben de Russen bedacht, want als wij nou gewoon brandbare stof in die mijnen velden leggen en wij weten dat de Oekriënse luidtussen zitten, dan sturen we een drone op af en die steekt die boel in de hens en die kerens liggen dan gewoon in een brand, dus wie je mart heeft ooit eens keer in een eerder aflevering gezegd, er komt nieuwe techniek of een nieuwe doctrine of een nieuwe drill, dan komt altijd een tegenreactie en inderdaad geeft mij weer aan hoe ongelooflijk de nadenmiddelen kunnen worden aangewend om die opmars te doen, stokken in dit geval.

Iets anders over wapens, toch een opvallend bericht, Putin die zou richting Noord-Korea kijken om zijn munitievoorraden aan te vullen, hebben jullie dat ook mee gekregen?

Ja, dat is natuurlijk heel rare, want Rusland zag zichzelf altijd als de leider van de communistische wereld, en uit Dienhoofden hebben ze China ondersteund en hebben ze in de Corea oorlog ook Noord-Korea ondersteund, en het is toch wel iets van ironie in dat nu Putin moet vragen om de steun van Noord-Korea om met name artigranaten en wat high-tech te kunnen krijgen, eigenlijk is het de omgekeerde wereld en laat maar zien, de situatie waarin de rusten zitten, ze gebruiken alles, hebben we vaker gezegd, een totale oorlog of nou

het uitschakel is van Odessa en de hele Gaanseën van Ukraine, maar ook banden aan gaan met Noord-Korea om deze oorlog alsnog te kunnen winnen.

Ik kan me niet voorstellen dat de Russen echt blij zijn dat ze Noord-Korea moeten gaan vragen om dit soort spullen.

Weet je gezichtsverlies?

Ja, lijkt me wel.

Ja, ander bericht, dicht bij huis, ook luisteraar Jan Quirijnen, wezen ons daarop, verhoudt een Belgische kant, stond het volgende, de legerleiding acht het ondenkbaar dat er Belgische F-16 naar Ukraine zouden gaan als ze hier in België dus uit de roulatie zijn.

De risico's zijn te groot, je kunt geen vliegtuigen naar Ukraine sturen die je zelf niet meer zou gebruiken.

Dus de Belgen zeggen, bij ons staan ze aan de grond, waarom sturen ze dan naar Ukraine? Is dat opvallend?

Nou, ik zou zeggen, stelt deze vragen ze aan Zelensky en zijn mensen.

Ja.

Ik denk dat je dan een duidelijk antwoord krijgt en je weet ook niet wat er allemaal met upgrades kan worden gedaan samen met de producent om die kisten op een hoge plant te krijgen.

Er moet wel eerlijk zijn, ook de Nederlandse F-16's, als je daar de buitenkant van afhaalt, dan zie je gewoon als je minder hangar hebt staan, zie je gewoon een soort F-16 in een corset.

Dat is best een omschrijving, want ze plakken allemaal metale platen onder die buitenkant er aan vast om hem maar strak te houden, om hem dus zo goed mogelijk vliegbuiten te houden.

Ja, het zijn natuurlijk geen nieuwe vliegtuigen, maar het is een enorme kwaliteitsverbetering voor uiteindelijk de Ocranes.

En ja, soms kijken we anders naar de wereld en ik heb nog een keer een F-16...

Wij en de Belgen bedoel je?

Ja, ja, ja, ja.

En er zijn fantastische collega's de Belging, maar ik heb toch wel een keer een mishap gehad.

De Belgen zouden in Afghanistan ons aflossen met onze F-16's en een Belgense journalist van de Antwerpse Gazette, als ik me goed herinner, die ging naar ons club toe om te kijken wat die F-16's daar deden.

En we hadden toen een detentiementscommandant die gloefel vertellen over wat we allemaal deden.

Dat was niks mis mee.

Maar hij zei dat ze ook wel eens dicht bij de Pakistanse grenzen opereren en ja, dan kon het misschien wel eens een keer zijn dat ze toch over een bocht moesten maken over Pakistanse grondgebieden.

En nou, dat interview was afgelopen, allemaal prima en daarna realiseert die coronale zicht wat hij heeft gezegd en dat we misschien wel niet legitim een keer over Pakistanse grondgebied of in het Pakistanse luchtruim zouden zijn geweest.

Dus hij beeld toch maar wat scene-wachtig naar mijn staf van de naag en de volgende ochtend

kreeg ik bij een briefing dit te horen en ik dacht van ja, nu hebben we wel een probleem voor de Belgen gecreëerd, dus laat ik nou mijn Belgers je collega bellen.

Dus ik beeld mijn Belgers je collega op august en ik leg hem uit van ja, august sorry, misschien heb ik een probleem voor jou gecreëerd en ik leg hem uit uit de landers en hij zegt op zijn Vlaamse ik zal dat niet nadenken.

Hij zegt nee, dat ga ik niet doen, hij zegt Peter, een probleem, ik heb de Antwerpen gezet die hier op mijn bureau liggen, voor het eerst sinds de jaren een F16 op de voorpagina daar is geen probleem, ja dan zie je dat je toch anders naar de wereld kijkt.

Ja, verschil, verschil in de opvatting tussen Nederlanders en de Belgen, ja, ken jij dat Mart?

Nou, ik kijk, het Belgische leger is gewoon een heel verheerlijk leger en als ik kijk naar de Lamarhtik en ik goed zijn ze fysiek super fit, ontzettend goed getrains, echte vakmensen, alleen ze krijgen bijna niks, de omvang van de begroting van de Belse krijgsmacht is ontzettend klein en eigenlijk is die krijgsmacht wel...

Ja, maar even onderbreken, ze hebben dus jarenlang een Belgische minister van Defensie had die vier opgingen zoals dat daar heet, dat die geen minutie had aangeschaft.

Ja, dus dat dakken we ook het verhaal toen deze oorlog ooit begon dat iemand zei, ja als het westen moet steunen met minutie dan heeft Duitsland, kan dat twee dagen volhouden, Nederland twee uur en de Belgen twee minuten, daar komt dat verhaal vandaan, maar het zit vooral ook in de politieke constatering van België en duurt veldland daarop in te gaan met federale overheden en een Vlaamse regering en een Waase regering, eigenlijk zijn die op het gebied van Defensie en veiligheid kunnen ze politiek nauwelijks handen door de coalitievormen die daar plaatsvindt, dus dat in die context moet je dat wel zien.

Ja, als we de kantenop van deze week nog even wat verder afstruinen, nog een ander bericht uit Oekraïne, namelijk dat de Oekraïense minister van Defensie zijn ontslagbrief heeft ingediend bij het Oekraïense parlement Resnikov.

Functie elders.

Functie elders.

Zelensky die zegt daarover, het ministerie heeft een nieuwe aanpak en andere manieren van interactie met zowel het leger als de samenleving nodig.

Opvallend, Peter, midden in een oorlog de mist van Defensie wisselen?

Nou, de Oekraïense regering onder Zelensky is al tijden bezig om corruptie en vrouwen aan de ergte bestrijden, omdat ze straks ook aan de eisen van de EU willen verdoenen om eventueel bij de EU te komen, dus ze zijn al tijden bezig, als het dan zo verdenking is dan snap ik dat Zelensky hier een keer wat mij moet doen, maar wat ik het meest opvallende vindt, is dat de nieuwe minister een krimp-tataar is en hij is een krimp-tataar die altijd heeft gezegd wat ook gebeurt in deze oorlog, maar we halen al het grondgebied terug en zeker de krimp.

Dus dit is ook een heel politiek signaal wat wordt afgegeven door juist deze persoon te benoemen.

Ja, misschien schoenen we even bij te zeggen dat in Oekraïne is niet veel anders dan hier, maar de operatievoering gebeurt daar door de commandant der strijdkrachten en niet door de minister.

Het is niet de minister die daar de pijl trekt voor de duidelijkheid.

Nee, dus waarmee je zegt op de grond hoeft hiermee niet superveel te veranderen. Maar die symboliek is wel belangrijk, eigenlijk bevestig je het verhaal, de krimp gaan we terug veroveren, dat blijft het doel.

Ja, als je iemand die zo uitgesproken is hierover, in ieder geval is geweest, als je die benoemd als minister van Defensie, dan lijkt me dat een stevig signaal naar de andere kant.

Over ministers van Defensie gesproken, de Boer-Burgenbeweging presenteerde deze week een kandidatenlijst.

Met daarop, zoals ze het zelf zeggen, een kandidaat voor de postminister van Defensie, Gijs Tuinwam, Luijtenand Kolonel van de Koninklijke Landmacht, staat op plek 3, opvallend.

Nou ja, en ridder militaire willen we zo, één van de drie levens die we nog hebben naast Troi de Ruiter en Margo Kroon, dus dat is zeker opvallend.

Ja, op zich vind ik het prima dat militairen ook deelnemen aan de politiek en de actief inzinnen.

En we kennen Hanke Preuenslotte, die heeft verdiend bij de artillerie André Bosman, die is nu uit de politiek, maar was een F-16-verlieger.

Derek Boswijk was reservist bij de Nationale Reserve, en nu hebben we er weer in opzicht, dus dat is het enkel maar goed.

Ik vind wel, had ik het mis, het niet gedaan dat je gelijk zoveel druk op hem zet, door te zeggen dat het aan onze dedicated nieuwe minister van Defensie is, dat had ik niet gedaan.

Dat was gewoon weggebleven, maar op zich dat Gijs aan staat is, denk ik, prima.

Ja, meteen eens, en ik wens hem heel veel succes, want als je drie staat bij de BWB, dan snijd ik even op een verkiesbare plek.

Zeker, ja.

En ik zou wel zeggen dat in het parlement, dat is een total different ballgame, dus ik hoop dat hij blijft doen wat hij altijd deed, zijn rust bewaren, goed nadenken en dan pas besluiten we.

En goed plannen, om maar een bruggetje te maken.

Ja.

En goed plannen.

Ik ga jullie niet nog op een kieslijst terugzien, hè, ergens.

Nee, ik denk niet dat, tenminste, mijn naam niet, ik wil niet van Maat spreken.

Nee, tenzij ik wordt gemarteld, maar ik had die kans lachen.

Oké, heel wel.

Nee, maar dat is mijn keuze, en ik heb diep respect voor mensen die de politiek ingaan, want in de politiek, daar moet je onvergelykbare grootheden, moet je wel vergelijken, want waar is die laatste euro nou het meest efficiënt effectief?

Is dat bij onderwijs, is dat bij infrastructuur, is het gezondheidszorgers, is het defensie.

Het is gewoon een heel moeilijk vak.

Ja.

En daarom kier ik me ook zeker niet vanaf, alleen ik ben qua karakter volstrekt om geschikt om in de politiek te gaan.

Ik wil dingen doen, ik wil resultaten zien en niet dat er al lang, maar ik moet er wachten tot de gegeven wat komt en coalities is mee.

De mensen zijn er veel beter in dan ik, dus ja, dan moet je maar niet laten doen.

Nou, wij gaan gewoon lekker door met de podcast.

Wij komen zo bij de Militaire Planning.

Eerst nog één leuke luistervraag die wij ontvingen van podcastcolleeges Arko Njoki, Andrea Huntjes en Taiman Dokter.

Zij maken de podcast Radio Oranje, maar dat zou je aanspreken over de Tweede Wereldoorlog. Ze studen ons de volgende vraag.

In de Tweede Wereldoorlog waren er achter de Duitse linies groepen Sovjet, Partizanen of Gereeljustijders Actief, die bijvoorbeeld telefoonlijnen doorsneden, konvooyen en hinderlaan gelieten lopen en inlichtingen doorgaven.

Zijn er nu achter Russische lijnen ook Oekraïense verzetse groepen Actief, en hoe actief zijn die?

Hoe effectief zijn die?

Ja, overzame beide zijden.

Ook Russen hebben Spetsnaz enes, noemen ze dat speciale eneden, die zetten ze in de diepte van het Oekraïns gebied en andersom.

Maar bij Oekraïne een voordeel heeft, al het gebied wat bezet is geweest en waar het meerder van de volking Oekraïns is, is het makkelijker te opereren voor die speciale forces, omdat je jouw informatiepositie is beter, je kunt makkelijker omgaan in de bevolking, dus dat maakt het wat makkelijker.

Maar het gebeurt wel eigenlijk een groot schaalig hak.

Nou, recentelijk zijn er meldingen in het kader van de verkiezingen die door de Russen worden gedaan in de bezette gebieden, dat er wel degelijk sabotageacties worden gepleegd om die verkiezingen een beetje te dwarsbomen.

Er zijn meldingen geweest van acties op militaire objecten, militaire locaties van de Russen, dus men is daar wel degelijk mee bezig.

De verovering van het dorp Robotine door het Oekraïense leger en het doorstoten richting Verboven zouden dus een mogelijke strategische melpaal kunnen blijken.

Maar aan iedere verovering gaat een uitgebreide militaire planning vooraf.

Hoe dat precies in z'n werk gaat, daar gaan we het over hebben.

Hoe plen je een operatie?

En het lijkt me mooi om al eerst stil te staan bij wat is nou eigenlijk het verschil tussen een militaire plan en een plan dat een bedrijf maakt of een plan dat op een ministerie wordt gemaakt.

Wat maakt een militaire plan nou anders dan alle andere plannen beter?

Nou, het gaat over mensenlevens en in het bedrijfsleven praten we zoveel winst, maar dat is heel wat anders dan wat militairen over praten.

En over het algemeen is de tweede plaats in een oorlog niet zo leuk, dus het gaat echt ergens anders over.

En uiteindelijk zou een bedrijf ook een analyse moeten maken waarbij alle factoren worden meegenomen

en waarbij heel goed wordt nagedacht over van wat zijn de risico's, wat zijn de kansen, waar acteren we niet op.

En dan ga je uiteindelijk zorgen dat je mensen dat gaan uitvoeren.

En daar gaan wij als militaire vaak wat anders mee om dan dat ik in het bedrijfsleven zie.

Ik zou aan het toevoegen dat militairen soms moeten plannen in onzekerheid.

Je weet maar 50 procent van informatie hebt toch moet je een besluit nemen, dat is echt anders.

En dan komt er de kreeg bij van de oude Duits-generaal Molden, die eind 19 eeuw leveren elke plan sneuvel bij de startlijn.

Als je een plan berindt dan weet je al, je hebt ook een tegenstander die je niet onder bevel hebt.

Dus het gaat altijd anders, dat zie je nu ook.

En je ziet dat defensie heel veel inspanning levert om ook mensen op te leiden om te plannen.

En dat plannen doe je op drie niveaus, dat doe je tactisch, dat komen we zoveel even op.

Dat doe je strategisch op het hoge niveau en dat doe je operationeel, waarbij je vooral de eenheid in tijd en ruimte op de goede plek probeert te hebben.

En dat is gewoon een vak, elke keer dat we dat onderwijzen en dat we dat zien is een vak.

We konden heel mooi voorbeeld zien hoe Ukraine dat goed deed afgelopen zomer door naar Gershon te wijzen van dat gaan wij veroveren en binnen drie dagen drie grote eenheden uit de diepte van de Ukraine naar Garkin te sturen en daar te doorbreken.

Dat is een school voorbeeld van militaire planning en dus een betere en sneller planning dan de rusten die daarop moesten gaan reageren.

Dus het is cruciaal.

Ja, want als we het ook even vertalen naar de actualiteit waar we net over hebben gepraat, die is in de commandant die nu de operatie bij robotienen leidt, hoe denk jullie dat zo'n planning in z'n werk is gegaan, want inderdaad tijd heb je natuurlijk amper, je weet heel weinig zoals jij omschrijft Mart, hoe gaat dat er aan toe?

Nou laten we beginnen op het niveau van het ministerie daar.

Daar een strategische planning die is al lang al afgesloten.

Dan ga je eigenlijk door een heel systematische werkwijze, ga je kijken wat is er aan de hand, wat is de opdracht, wat is de situatie, wat kan er verantwoordig zijn, wat zijn overige factoren, invloed, weerterein, klimaat, je neemt alles in oogenschouw, echt alles in oogenschouw.

Daarna ga je nog eens planen van wat doe ik als mijn plan werkt, dan noemen ze dan een branch, wat doe ik als mijn plan niet werkt, dan noemen ze een sequel, en wat doe ik als de wereld heel anders wordt, dan noemen ze dan een contingency plan, dus je bent voortdurend aan het planen en je kunt heel goed zien bijvoorbeeld het schild tussen burgerplanning af en militaire

planning dat in landen waar covid was, waar militaire zijn gaan planen, die planen niet alleen nu vandaag, wat er moet gebeuren morgen, maar ook gelijk een cel die gaan kijken en waar moeten we over drie maanden staan en waar moeten we heen, dus dat wordt in degene meegeven.

En dat is niet alleen dus militaire planen meekijken, ook naar politieke effecten, economische effecten, dat is die strategisch planning op het hoogste niveau, de combinant in robotienen

die doet heel simpel oddoen, hoezo, oddoen, dus dat zijn we klaar, je ziet me aan te kijken en natuurlijk is wel uitleggen wat het is, op dat niveau planen doe je het wat anders en dat noemen wij oddoen en oddoen, dat is eigenlijk een hele snelle wijze om alle factor van invloed even te oordenen en een besluit te nemen, maar eigenlijk gaat erom dat voordat je wat doet dat je even nadenkt en dat is er belangrijk, voordat je wat doet geëverd tegen die dikke boom zitten op die steen zitten en tanken na en oddoen is een afkorting, als je dat leert je mensen kunnen ze heel snel alle factor van invloed kunnen ze even meenemen en de O staat voor opdracht, de A staat voor analyse, de T staat voor terrein, dat heb je vaker gehad, bep, vastvlug, hardnilons of het wel hin en is, nadensmogelijkheden, vuur en zichtdekking, warings en schoetsvelden, belangrijke gebieden, de D staat voor dreiging, dat hoeft niet alleen een militaire treiging zijn, maar bijvoorbeeld in Oeriskand kon het ook een bommerdreiging zijn, dan staat er over overige factoren van invloed, bijvoorbeeld de stammenstructuur in Oeriskand of de burgerbevolking die je in Ukraine hebt, hoe ga je daarmee om, dan heb je de E van je eigen middelen en de M van oké wat voor opties heb ik dan, ik kan linksom, ik kan rechtsom of zoals Peter wel zei ik kan recht op de meid van voren en wat zijn de voors en tegenens en als je dat er in slijpt kun je heel snel beslissen en heb je nog op tactisch niveau op het laagste niveau en dat is eigenlijk geen planning aan de skills en drills dan reageer je automatisch als je onder vuur ligt ga je automatisch plat ga je automatisch jouw skills en drills uitvoeren want heb je geen tijd om snel te plannen maar heb je wel de ervaring van nodig om het goed

te doen en we denken dus in scenario's ja je kunt continuïteits noemen wat ook maar daar worden scenario's afgelopen en bij ieder scenario wordt gekeken wat zijn de risico's wat zijn de kansen hoe moeten we optreden onder welk omstandigheden en dan heb je dus eigenlijk alternatieve vassen

anders loop dat je weet zoals Maat zegt he na de startlijn dan worden er alweer anders als de eerste schot valt dan is je plan al erg weg maar dan heb je in ieder geval plan en klaar om dat mee om te gaan en in de ideale situatie dan plannen we bij defensie in de kruismacht plannen we met meerdere niveau simultaan dus je ondercommandant worden meegenomen in de gedachtengang

die jij als hogere commandant hebt zodat ze heel goed begrijpen wat is jouw commanders intent wat wil jij bereiken en dan laat je hun denken hoe je dat uiteindelijk moet doen en het mooie in dat systeem is vind ik nog steeds en dat zie ik heel zelden in het bedrijfsleven als een commandant eruit zijn plan heeft gemaakt dan geeft hij zijn opdracht uit en dan laat hij zijn ondercommandanten in hun eigen woorden teruggeven wat verwacht jij van mij zodat ze van elkaar weten van we begrijpen elkaar ja jij snap wat jouw rol is en dan kan die commandant dat naden invullen met met zijn hoe en die komt dan weer terug bij jou als hogere commandant en dan zeggen ze van nou ik ga het zo en zo en zo doen en dan heb je op alle niveaus ja eenzelfde manier van denken en je begrijpt wat die andere meer bezig zijn en dat zorgt ervoor dat je het maximale uit je ene haalt door even goed om te noemen het is geen wiskunde dus als je er is dat ga plannen dan heb je geen zeker uitkomst want het is eigenlijk een systeem om ook heel creatief te zijn maar geen faktor van invloed buiten beschouwen te halen de rol van de commandant is natuurlijk en de staf is ook om creatief te kunnen zijn dus het slaat dat zeker niet dood en misschien nog één even blikken erboven van hoe bepaal je nou eigenlijk wat de doelen zijn wie neemt uiteindelijk die beslissing wat ik hoor jou vertellen het klinkt prachtig maar het zijn natuurlijk zoveel niveaus

het is politiek het is militaire uiteindelijk moet ieder iemand toch zeggen dit gaan we doen ja maar ook zo gaan we doen wat maar het strategisch niveau daar moet er een politiek doel zijn ja en als je naar Ukraine kijkt dan zou het eerste politiek volgens mij zijn we moeten overleven ja en de tweede doel is zo met mogelijk terreinprijs geven en terrein terughalen en een goede onderhandelings positie proberen te bereiken want ik denk dat iedereen begrijpt dat er een keer aan het avond moet worden gekomen en en dat wordt dan weer vertaald naar militaire doelen en uiteindelijk

naar de tactische doelen van de eenheden en zo ja terecht hier dat als het ware gewoon af en dan hebben we nog één mooi fenomeen wat heeft wat niet genoemd is dat is dat als wij voordat we een opdracht beginnen in de ideale situatie dan ga je dus ook gewoon repeteren dat het in Engels rehearsal en dat kan op vele manieren maar ik heb zelf maquettes gewoon in het terrein gemaakt ja dus gewoon met met takjes en bouw je het terrein na waar je dadelijk met z'n allen gaat opereren en dan leggen je ondercommandanten gewoon uit van nou hier ga ik zo daar ik dat en dan zie je dat het toch weer allerlei kleine coördinatiepuntjes of onbegrip weet je dan toch weer in zo'n in zo'n rehearsal weet je weg te werken en ik ja dat is nog steeds moet er ergens een mooie foto zijn dat ik bij de luchtmobil op wie gaat het heleboel ook zo'n rehearsal en had Theo mijn plaatsvervanger die had heel fijn een troon voor mij gemaakt en dan mocht ik op zitten ja zo zo wil het overweer ja wij kregen in december 2008 opwacht om 15.000 Amerikanen binnen drie maanden na Afghanistan te halen betekent dat we 20.000 containers moesten bouwen drie vliegvelden moesten bouwen aardig opgaven dat hebben we ook gedaan in de zogenaamde

rock drill een soort rehearsal had een plan maar hebben intent met honderd mensen burgers constructie mensen civiele mensen die voor de aanvoer verantwoordelijk zijn en dan ga je al die aspecten na en dan kom je er pas achter als je het echt doet als je die film afdraagt zo noemen wij dat draai die film maar eens af wat je allemaal tegenkomt dus dat zit daarin en ja dat is gewoon dat is echt een vak om dat te gaan doen en dat is ook wat navo ons wel ook brengt want het is

wat wij doen is plannen op een navo achterge manier dus ik geef ik af toe les aan wat vroeger de hoge kerst was hier in Nederland heb je oefening met verschillende landen dan heb je dezelfde drill dan zit ook heel makkelijk om contact met elkaar te leggen want je hebt dezelfde oefening gehad doen de rusten het op een hele andere manier ik heb het niet diep in kunnen kijken maar je ziet dat daar de commandanten op de lage tactische niveau zijn gewoon uitvoerders dus die krijgen gewoon hele duidelijke opdrachten en gamma ik weet nog dat ik na het vallen van de muur was ik in Polen en toen was er nog echt een waschenpakt kruismag daar en daar had je dus kapiteins die batalionskranten waren terwijl bij ons is dat het laatste kolonel twee rangen hoger met die kapiteins waren gewoon de hoofdinstructeur van het batalion en die kreeg je te horen van die

kant op en geen centimeter links of rechts en zie maar hoeveel je komt dat kwam het niet maar gewoon pure uitvoerders die niet geacht werden om te denken dus daar zie je dat het veel rehyder is en voorhoeg eraf komt die planning het grote schil in de kern is we noemen het aftraaks tactiek ontwikkeld door de Duitsers naar de eerste wereldoorlog je moet mensen zeggen wat

ze moeten doen en waarom maar zeg ze niet meer hoe ze het moeten doen want dan heb je die flexibiliteit

bij de mensen die het moeten uitvoeren met de poot in de klei om creatief te zijn en en 10.000
duitse soldaten zijn creatieve dan één duitse generaal over het algemeen. Ik ben wel benieuwd
Mart toen jij jaar in Afranistan zat hebben we nu elke dag te maken gehad met een militaire
planning. Hoe zag dat eruit? Zo dus heel sterk nadenken wat willen we bereiken waarom willen
we het bereiken vooral heel veel contacten hebben met internationale organisatie als het rode kruis
NGO's de provincial reconstruction teams dus de opbouw teams die we daar hadden dus dat liep je
heel breed aan en sterk nog eigenlijk werd de planning geleid door civiele effecten want wij
kwamen erachter dat de taliban uit de gebied gooien konden binnen 48 gedaan dat is militaire
handwerk maar wat doe je dan hoe is de stammen samestering van dat gebied wat wordt er
verbouwd

is dat opium of is dat iets anders hoe ga je naam je om kunnen we een bankwezen opstellen kan ik
politie mensen vinden kan ik er goed veneer vinden en dat duurde eigenlijk weken voordat we de
vraag

hadden en de antwoorden en pas dan zeggen we oké we hebben nu een plan militaire effecten
in gooi taliban eruit dan gaan we naar binnen dus mensen denken dat militaire dat leid neen
juist afranistan werden we eigenlijk onze planning werd geleid door civiele effect en dat deden we
dus iedere dag iedere dag waar we daarmee bezig dus dan zit het ook in je DNA dan wordt het een
soort deel van jezelf als je hem zelf midden nacht wakker maakt in zich door even een planning ja
dan kan ik dat dat gaat ook niet nog steeds ik denk het wel ja om een heel simpel van uit de
praktijk is bijvoorbeeld de ma zeventien en maar zeventien die ging neer en op vrijdag belt de
komende dag strijklachten we gingen op donderdag neer van kun je even naar de rode telefoon op
schaarsberg gekomen bij lucht willen brigaden en nou eigenlijk zo gaan de keer op de opdracht van
kun je plannen dat je met Amerikaanse luchtsteun en 300 australië's met 1200 militairen naar het
gebied gaat als de autoriteiten niet meewerken aan het ophalen van de restant en het stoffelijk
overschot na je 48 uur de tijd voor nou dat is best wel een opgave om binnen 48 uur te gaan doen
maar gelukkig hadden heel veel mensen die ook in afranistan hadden gediend dus we hebben daar
een

adhoekstaf van gemaakt en na 48 uur hadden gewoon een plan maar het eerste wat je doet is even
10

minuten nadenken is dan terugbellen naar tom van tom heb ik dit goed begrepen is dit wat we gaan
doen want je voelt ja tot midden want je voelt hey dit heeft politieke consequenties dit gaat
heel erg ver en ik geef nu mensen opdrachten dat is letelijk gebeurd om terug te keren naar de
kazerne en er zijn mensen die hebben een caravan geparkeerd in Frankrijk vijf minuten koffie
dronken zijn 1200 kilometer terug gereden naar de kazerne om klaar te staan om weg te gaan en
dat is ook wat militairen weten als die plan als de planning begint te rollen dan gebeurt er ook
en wat ik er interessant aan vind dat de plan lacht er dus eigenlijk al voor een deel voor een
deel hadden we dat maar bijvoorbeeld een heel een plan wat we hadden als een contingie als een
molelijkheid was wat doen we nou in afranistan als we niet wat soldaten sneuvelen enkele dat is
natuurlijk al erg genoeg het is geen vraag maar we doen als een helikopter met 40 Nederlanders
naar beneden komt dan hadden een plan voor van hoe zorgen we dat we voldoende draagploeg
hebben

bijvoorbeeld om die kisten te kunnen dragen hoe zo dat voldoende forensische capaciteit hebben
om identificatie te gaan doen en dat plan hadden we en toen Emma Zeukne dus neer ging en
mensen

kwamen terug op eindhoven hebben dat plan uit de kast getrokken dat was een contingie plan wat we gewoon hadden nou dat gaan we zo doen ja ideaal militaire planning in de praktijk Peter ja en echt militaire planning werkt ook gewoon in de sfeerwereld daar heel helaas zeg ik toen we dat niet meer aan de tijd dat ik mijn middel management opleiding op de hogere kruisschool kregen om het maar even civile termen te zeggen toen halen van het eind van jouw opleiding ging hier gewoon zes weken naar een civiel bedrijf die mochten inschrijven met een probleem en dan koos de leiding van de school die koos welke problemen waren en er werden er twee cursisten ik en de maatje ging bijvoorbeeld naar akzo en als een bedrijf toe stuurt en moest in zes weken gewoon dat bedrijf probleem tekelen en verbazing weekend voor iedereen was dat voordorig ze kwamen nog met

handige oplossingen ook dus het werkt gewoon mart wat kun je eigenlijk zeggen over de geschiedenis

van hoe militaire planning werkt want ik stel me voor dat dat ook een hele lange hoedte heeft genomen tot het punt waar we nu zijn en elkaar zo goed begrijpen als ik jullie beluister midden te plannen is zo oud als de mensheid is dus helemaal niet nieuw alleen wij gooien vaak de geschiedenis op een hoop voorbeeld dat weinig mensen weten als een van de beste planners die skills en drills in zijn leger macht was prismsortiz want die heeft de onder officier uit gevonden om voor zijn soldaten

te zorgen er waren huwelingen die waren het nu toe niet maar ook om ze te drillen om ze dus seconden sneller schieten dan andere seconden sneller marcheren dan andere seconden sneller bewegen dan andere dus dat is een heel blaak iemand feest napoliom wordt zien als een grote planner

dat was je ook want hij was in staat om met zijn troepen heel snel ze te verspreiden en ze snel weer samen te voegen de Duitsers noemen dat getrend marchieren gemijnzaam slagen en dat wisten toch

werden ze vaak verslagen door napoliom maar strategisch dat napoliom geen Duitser was nee precies maar strategisch was napoliom natuurlijk weer een planner die fout heeft gemaakt want iedereen kan je zeggen als je naar Rusland gaat ja dan ga je uiteindelijk ga je deze oorlog ga je niet winnen als je de geschiedenis kijkt dan plakken we vaak etiketten aan mensen van nou dat zijn de planners maar als je goed nadenk aanliseert dan valt toch mee het is wel zo dat de mensen die

hadden nagedacht die over contingens hadden nagedacht over alternatieven die wonnen vaak de veldslagen voegen dat dat dat waren de betere militaire en vroeger kwam nog een keer bij dat officiële val van adel moesten zijn nou en van adel is vaak niet equivalent met vakmanschap dus bijvoorbeeld het succes van het Pruisische leger dat was na alle nederlagen tegen napoliom dan was het op het feit dat ze bijna alle adel uit het leger hebben groeit en zij gaan selecteren naar competenties en kwaliteit en niet naar afkomst dus als je daar de schijns kijkt is dat ontzettend revolutionair revolutionair en dat is voor Pruisen he ja ja maar je ziet eigenlijk in iedere kruismacht dat mat zei het al je werkt in onzekerheid je moet besluiten onzeker nemen je bent continu aan het improviseren en daar worden we heel goed in en dan zie je dat er een neiging is om te zeggen van ah die planning dat doen we even met een jantje verleiden af even met een natte vinger want we regelen het straks wel en dat is heel erg gevaarlijk dus ik heb altijd gezegd dat het feit dat je goed kunt improviseren maar geen excuus zijn om niet goed te plannen en nog iets aan te toevoeren de kruismacht heeft een beetje het image van iemand roept wat en er gebeurt gewoon

wat

ja dat is met skills en drills maar voordat zo'n pilotons komendant van 26 jaar met zijn 70 man de portentraat in afganistan maart je een plan en dat bespreekt je met iedereen met iedereen door

alle lagen en iedereen heeft daar zijn inbreng en als je terugkomt wordt de plan ook geëvolueerd heeft

het gewerkt wat is er fout aan en zet iedereen zet zijn zegje eigenlijk zou je zeggen is de kruismacht daar zo participatief als wat want iedereen kan zijn zegje doen en dat vergeet wel eens en de tweede wat je wel eens tegenkomt is het is zo een luitenant die buit is en die besluit wat hij doet en niemand anders hebben allemaal de neiging ook vanuit een hagen met die hele lange schroeven daar te proberen te zeggen wat die luitenant moet gaan doen neefvrijheid verhandelen

en vertrouwen in zijn kwaliteit is cruciaal of haar kwaliteit en voor de luisteraars laten ons er zijn dus jonge gasten van vijf en de twintig tot dertig en ga er maar aan staan en dan kun je misschien een goed plan maken kun je het ook nog uitvoeren maar uiteindelijk om weer voor je eigen club te gaan staan en te zeggen van wat vonden jullie ervan kom erop en dan ook je eigen rol te durven evalueren daar word je groot van ja laten we nog heel even de vertaal slag maken naar oekeine met een luistervraag van hilco winter hij schrijft ons hoe worden de logistieke uitdagingen bij het verplaatsen van troepen en middelen naar het westen van de provincie saporica aangepakt en welke maatregelen zijn genomen onmogelijke russische reacties op deze operatie te anticiperen en te mitigeren dat bedoelt dus aan de ukrainse kant ja exact ja wat cruciaal is op plan op dat niveau is dat je de juiste voorraden op de juiste plaats op de juiste tijdje moet hebben en het klinkt logisch maar de russenwold hebben de neiging om heel dicht achter het fronds veel voorraden op te bouwen dat

maakt je kwetsbaar dus eigenlijk is een beetje napoleon getrend marschieren gemindzaam slagen hoe zorg ik nou dat als ik in de aanvang ik al die elementen logistiek manneuveren vuursteun op de goede plek op het goede tijdstip heb en dat is nou het moeilijke je kunt niet zomaar even naar voren gaan rijden dat op elkaar afstemmen dat is ontzettend belangrijk en dat vak van het afstemmen

heeft het ukrainse leger eigenlijk geleerd na 2014 op de krijgsscholen in het verenigd koninkrijk en de verende state daar zijn heel veel van dit soort officier opgeleid en hebben we dat geleerd maar je ziet al een tijd lang dat de ukrainers proberen de logistiek voor de russen moeilijker te maken dus wegen kunnen ze niet meer bereiden omdat ze binnen de aatjurie komen aatjurie bereikt

komen ze moesten hun voorraden verder naar achter doen het wordt allemaal veel moeilijker gemaakt en de ukrainers zijn daar op zich goed bezig en er is nu wel eens wel één bron maar nee ik moet anders zeggen we weten dat de russen dus nieuwe troepen naar dit gebied aan het brengen zijn

zuid van sapirica en daar wij zitten ook een luchtbobiele eenheid dat is een beetje een elite eenheid en toch zijn er uit één bron meldingen dat op een andere plek meer richting donjets die troepen gebonden worden door de ukrainers zodat ze toch niet naar dit hoogprediometraal gebied te kunnen dus je ziet dat de ukrainers wel degelijk bezig zijn om daar verduurend aan te werken volgende week praten we natuurlijk weer verder waar gaan jullie opletten de komende week ja er gebeurt heel veel want we hebben het allemaal niet genoemd maar ook rond bakmoed gaat het

van

links naar rechts zie je dat soms de russen wat er heen winnen soms de ukrainers wat er heen winnen

op andere plekken ook eigenlijk moet je je oog op de hele frontlijn houden en ja natuurlijk blijven we scherp wat er zo uit van sapirica gebeurt ja nadelijk is vooral zo uit van sapirica en de vraag is hoe lang blijft deze oorlog in deze intensiteit doorgaan want in de tijd dat wij deze podcast maken zijn ongeveer 30 russische en ukrainstaat gedood of gewond geraakt ik bedoel zo zo intens is dat en het kunnen als nauwelijks voorzitter het begin in een soort gemeengroets te worden dat we deze oorlog hebben maar deze oorlog is echt cruciaal intensiteit en ook voor ons toekomst zelf dus niet onderschatten heel graag afsluiten met een vraag van een luisteraar de lano tolhuizen schrijft ons het volgende er wordt vaak gesproken dat ukraïne vecht voor de vrijheid van nederland slash europa kunnen jullie dit nadar toe lichten want als russland ukraïne in neemt lijkt het mij niet een heel voor de hand liggende volgende stap om daar naar nederland in te nemen andere landen daar gelaten waar het waar het om gaat is dat je het principe toe laat dat een niet democratisch gekozen machthebber militaire middelen gebruikt om een democratisch land te veroveren als je dat als wereld toe laat dan schep je een president niet alleen een strategisch president want wat betekent dat voor china en taiwan normaal een voorbeeld te noemen maar het wil ook niet zeggen dat het stopt bij ukraïne want stel dat ukraïne verhoofd zou worden of niet verhoofd zou worden maar wij doen daar niets tegen en je woont in de Baltische staat ik geef je om briefje op menta jij daar land met een vliegtuig is de eerste vraag die ze stellen is na voorbereid om een derde wereldholig te beginnen om ons te verdedigen tegen een russische inval en de polen zullen er net zo aan praten dus eigenlijk zie je dat als je echt in halt toe roept dat je zelf in een situatie dat je pismiel je strategische blangen niet meer kunt handhaven en dat dus op de duur de vrede en vrijheid voor onze kinderen en kleinkindigen wordt aangetracht en dat is waar ik komelijk ook naar kijk want al die verkiezingsprogramma's komen nu volgens mij hebben de twee grote issues dat is klimaat en veiligheid en ik ga wel kijken of ze in balans in die verkiezingsprogramma staan ja dus ik zou zeggen stel deze vraag is aan mensen in de Baltische staat in polen en dergelijke en nu recentelijk zie je opeens dat in armenie zich regerings functie naar ze zich beginnen te roeren en die zeggen van ja misschien hebben we in het verleden wat een russische paard gewet die voor onze veiligheid moet zorgen maar misschien is dat toch niet zo verstandig ja dus armenie is komt daar mee naar buiten ik denk dat heel zo voormalige soffietstaten dat die zich op een hoofd krabben en met aangezogen krijgen wat hier gebeurt want zijn wij niet de volgende helder volgende week dan praten we verder je luisterde naar veld heren mijn naam is joste groot naast mij zitten generals buiten diensten peter van hem en markt de kruif wil je de veld heren een vraag stellen mil ons dan op veld heren het kortie media punten l c o r t e media is dat of stel je vraag via x oude twitter of instagram bij veld heren extra gaan we nog even door en beantwoorden we meer luister vragen bijvoorbeeld een vraag van rené weinen hij vraagt zich af of het een mogelijkheid is om dieren door mijn velden heen te sturen niet zo diervriendelijk maar misschien zou het mensenlevens kunnen schelen ben je benieuwd wat martin peter daarover te zeggen hebben luister dan verder via vriend van de show punten l slash veld heren hopelijk zien we je daar heel graag tot volgende week